

DOSTOSOWANIE PSO Z CHEMII DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego lub **specjalnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.**
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcje zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.
4. Dostosowania szczególne:
  - A. **uczniowie z specyficznymi trudnościami w uczeniu się, w tym z dysleksją, dysgrafią, dysortografią, dyskalkulią — dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, nie treści.**

Dyskalkulia

Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przedstawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że dziecko nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie, więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny - wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.

Dysgrafia

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami.

Dysortografia

Dostosowanie wymagań dotyczy głównie formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu. Podczas oceny prac pisemnych nie uwzględnia się poprawności ortograficznej.

Dysleksja

Widząc trudności dziecka nauczyciel może odpytać go na osobności, a nie przy całej klasie. Ucznia nie należy ponaglać, krytykować ani zawstydząć. Dysleksja nie daje możliwości obniżenia wymagań jakościowych. Są to, bowiem uczniowie, z co najmniej przeciętną sprawnością intelektualną, którzy zechcą w przyszłości zdawać maturę.

- 1) Ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się obowiązują na lekcjach chemii wymagania kryteria ocen określone w wymaganiach edukacyjnych dla wszystkich uczniów, z pewnymi wyjątkami. Od ucznia wymaga się podstawowych umiejętności i wiadomości, o których mowa w podstawie programowej.
- 2) posadzenie ucznia blisko nauczyciela, dzięki czemu zwiększy się jego koncentracja uwagi, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu,
- 3) podawanie poleceń w prostszej formie,
- 4) pomaganie w rozwiązywaniu zdań tekstowych poprzez zadawanie naprowadzających pytań,
- 5) unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu, zjawisk życia codziennego,
- 6) unikanie pytań problemowych, przekrojowych
- 7) odrębne instruowanie dziecka,
- 8) w ocenie pracy ucznia uwzględnianie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego,
- 9) poprawianie ocen z prac pisemnych w dowolnej formie (ustnej lub pisemnej) na dodatkowych zajęciach,
- 10) wydłużanie czasu na odpowiedź i prace pisemne,
- 11) odpytywanie po uprzedzeniu kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany,
- 12) dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytanie

- 13) pomoc podczas wypowiedzi ustnych w doborze słownictwa, naprowadzanie poprzez pytania pomocnicze,
- 14) korzystanie z modeli związków chemicznych, tablicy pierwiastków chemicznych , podczas odpowiedzi, kartkówek, sprawdzianów,
- 15) wydłużanie czasu na odpowiedź i prace pisemne, jeżeli to niemożliwe, to ograniczenie liczby zadań w pracy klasowej,
- 16) rozłożenie w czasie nauki symboli chemicznych, definicji, reguł,

B. uczniowie z niższym niż przeciętny poziomem rozwoju intelektualnego / z deficytami rozwoju funkcji istotnych dla funkcjonowania w sytuacjach zadaniowych – dostosowanie wymagań w zakresie formy i treści

1. Symptomy trudności:

- 1) trudności z wykonywaniem bardziej złożonych działań,
- 2) trudność z pamięciowym przyswajaniem i/lub odtwarzaniem z pamięci wyuczonych treści (np. tabliczka mnożenia, skomplikowane wzory, układy równań),
- 3) problem z rozumieniem treści zadań,
- 4) potrzeba większej ilości czasu na zrozumienie i wykonanie zadania.

2. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów:

- 1) obowiązują wymagania jak dla uczniów bez deficytów,
- 2) uczeń z niższym niż przeciętnym poziomem rozwoju intelektualnego uzyskuje ocenę dopuszczającą z różnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności po otrzymaniu 30% punktów możliwych do uzyskania,
- 3) częste odwoływanie się do konkretności (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady pogłębienia,
- 4) omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- 5) podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części),
- 6) wydłużanie czasu na wykonanie zadania,

- 7) podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- 8) zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać,
- 9) potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału
- 10) uczeń ma prawo poprawiać sprawdzian w formie dla siebie najkorzystniejszej (ustnej lub pisemnej),
- 11) w kartkówkach ze znajomości pisania wzorów związków chemicznych przeważają przykłady związków dwupierwiastkowych.
- 12) w pracy pisemnej zdecydowana część zajmują zadania zamknięte i zadania z luką.

C. uczniowie z orzeczeniem do kształcenia specjalnego z orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim - dostosowanie wymagań w zakresie form i treści z podstawy programowej

Ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim obowiązuje ta sama podstawa programowa, co uczniów z normą intelektualną. Realizuje on te same, tylko odpowiednio dostosowany do jego indywidualnych możliwości i potrzeb.

Treści nauczania oraz formy sprawdzania wiedzy i umiejętności są dostosowane do możliwości psychofizycznych ucznia. Ze względu na specyfikę pracy z dziećmi upośledzonymi umysłowo nauczyciel musi stosować na lekcjach zasady pedagogiki specjalnej

- 1) Uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim obowiązuje taka sama podstawa programowa jak uczniów bez deficytów .
  - A. na stopień bardzo dobry muszą opanować wiadomości i umiejętności określone jako podstawowe (czyli na stopień dostateczny dla ucznia bez deficytów) .
  - B. na stopień dobry wiadomości i umiejętności określone jako konieczne (czyli na ocenę dopuszczającą dla ucznia bez deficytów).
  - C. na stopień dostateczny ponad połowę wiadomości i umiejętności koniecznych.
  - D. na stopień dopuszczający połowę wiadomości i umiejętności koniecznych
  - E. uczniowie, którzy nie spełniają tych wymagań, unikają nauki, nie wykazują chęci współpracy z nauczycielem, nie przyjmują pomocy otrzymują stopień niedostateczny,
  - F. uczniowie z działu równania reakcji chemicznych wskazują reakcje na podstawie tekstu i wskazują typ reakcji.

- 2) formy sprawdzania wiadomości i umiejętności dostosowane do ich możliwości.
- A. Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim uzyskuje ocenę dopuszczającą z różnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności po otrzymaniu 30% punktów możliwych do uzyskania.

D. Uczniowie zdolni (obserwacja nauczyciela)

Praca z uczniem zdolnym na lekcjach matematyki realizowana jest głównie w formie pracy indywidualnej. Jest to optymalna forma pozwalająca precyzyjnie dobrać treść i dostosować tempo uczenia się. Realizuje się je poprzez:

1. krótkie, kilkuminutowe rozmowy nauczyciela z uczniem, zwykle komentujące w sposób rozszerzający bieżący materiał lub kończące się sformułowaniem problemu, a potem rozwiązaniem go,
2. zadawanie dodatkowych zadań podczas prac klasowych i domowych,
3. przygotowanie przez ucznia referatów po przeczytaniu odpowiedniej literatury,
4. korygowanie błędów kolegów (szukanie błędów w rozumowaniu),
5. zachęcanie do czytania fachowych czasopism,
6. zwiększanie wymagań, co do ścisłości i precyzji ich wypowiedzi,
7. 5
8. organizowanie konkursów w rozwiązywaniu zadań trudniejszych,
9. praca w grupach o podobnym poziomie uzdolnień, gdzie zadawane są zadania trudniejsze dla grup zdolniejszych,
10. praca w grupach, w których uczniowie uzdolnieni pełnią rolę liderów, a praca może być formą konkursów,

Załącznik 1. Indywidualne dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów na podstawie opinii Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub na podstawie obserwacji nauczyciela

Załącznik 2. Wymagania dla uczniów z orzeczeniami do kształcenia specjalnego ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim